

ΠΟΛΚ223 - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ

Περίληψη:

Στις σύγχρονες κοινωνίες οι ανισότητες αφορούν όχι μόνο διαφορές οικονομικού επιπέδου, αλλά και διακρίσεις με κριτήριο κάποια εγγενή (φυλετικά χαρακτηριστικά, φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός) ή πολιτισμικά χαρακτηριστικά των υποκειμένων (εθνική ή εθνοτική καταγωγή, γλώσσα, θρησκεία, κλπ). Ενίοτε οι διακρίσεις αυτές προϋποθέτουν ή συνεπάγονται οξυμένη οικονομική ανισότητα και κοινωνική περιθωριοποίηση. Ωστόσο, η ετερότητα δεν εξηγεί, ούτε δικαιολογεί τις διακρίσεις. Ο κρίσιμος παράγοντας είναι η αντιμετώπιση από την πολιτεία και την κυρίαρχη τάξη/ομάδα των φυλετικών ή πολιτισμικών διαφορών, η οποία οδηγεί στη συνάρτηση της ετερότητας με τις σχέσεις εξουσίας. Στα έθνη-κράτη ειδικότερα, κάποιες διαφορές ανάγονται σε κρίσιμα διαφοροποιητικά στοιχεία ταυτότητας, με αποτέλεσμα τον στιγματισμό και κοινωνικό αποκλεισμό των μειονοτικών ομάδων. Το μάθημα θα αναλύσει τις έννοιες της ετερότητας και των μειονοτήτων, και θα εστιάσει στη μελέτη των εθνογλωσσικών ή/και θρησκευτικών μειονοτικών πληθυσμών του ελληνικού χώρου.

Διδάσκουσα:

Αθηνά Σκουλαρίκη

Περίγραμμα:

1. Ταυτότητα και ετερότητα: έννοιες και προσεγγίσεις
2. Εθνικισμός, έθνος-κράτος και μειονότητες
3. Η κυρίαρχη ταυτότητα και η συγκρότηση του ελληνικού εθνικού προτύπου
4. Αντιμετώπιση των αλλόγλωσσων και αλλόθρησκων πληθυσμών από το ελληνικό κράτος
5. Οι Αρβανίτες της παλιάς Ελλάδας και των νέων χωρών
6. Βλάχοι της Ελλάδας: από την κτηνοτροφία στην αστική ανάπτυξη
7. Εβραϊκές κοινότητες: Ρωμανιώτες και ισπανοεβραίοι, ιστορία, αντισημιτισμός, ολοκαύτωμα
8. Σλαβόφωνοι πληθυσμοί της ελληνικής Μακεδονίας: συγκρούσεις, αφομοίωση και απόκρυψη
9. Μουσουλμανικές μειονότητες της Θράκης και των Δωδεκανήσων: ιστορικά, δημογραφικά, πολιτισμικά στοιχεία και κρατικές πολιτικές
10. Ρομά κοινότητες: ιστορία, κοινωνικός αποκλεισμός και αντισημιτισμός
11. Το νέο Ισλάμ στην Ελλάδα: πληθυσμοί, διαχωρισμοί και η διαμάχη για το τζαμί στην Αθήνα
12. Μετανάστες και μειονότητες: διαφορές και συνάφειες
13. Ανακεφαλαίωση, συζήτηση και συμπεράσματα